

2. Бригхем Ю. Финансовый менеджмент : [полный курс в 2-х т.; пер. с англ. под ред. В.В. Ковалева] / Бригхем Ю., Гапенски Л. – СПб. : Экономическая школа. – Т.2. – 1997. - 669 с.

3. Финансовый менеджмент: теория и практика : [учебник / под ред. Е.С. Стояновой]. – М.: Изд-во «Перспектива», 2003. – 656 с.

4. Діяльність суб'єктів господарювання 2009 [Держ. комітет статистики України; за ред. І.М. Жук].– К. , 2010. - 424 с.

5. Конєва Т.А. Аналіз структури фінансових ресурсів суб'єктів господарювання України / Т.А. Конєва // Наукові праці: Науково-методичний журнал. – Т. 145. Вип. 132. Економіка. – Миколаїв: Вид-во ЧДУ ім. Петра Могили, 2010. – 120 с. – С. 80-87.

*Шапран О. ДВНЗ «Київський національний економічний університет імені Вадима Гетьмана», м. Київ
Науковий керівник: Сагайдак М.П., д.е.н., проф.*

ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ПРИБУТКОВОСТІ АГРОПРОМИСЛОВИХ ПІДПРИЄМСТВ УКРАЇНИ

Агропромисловий комплекс займає важливе місце в економіці України, яка має безмежний потенціал, обсяг якого спроможний перевищувати потреби внутрішнього ринку. Наявність великої кількості родючих земель, кліматичних та територіальних особливостей зумовлюють необхідність у розвитку даного виду діяльності. Проте незважаючи на вагому кількість сільськогосподарських підприємств більшість з них не готові на значне розширення своєї діяльності, що зумовлюється не лише внутрішніми, а й зовнішніми факторами в чому і проявляється актуальність даної теми [3].

В сучасних економічних умовах зростає потреба у забезпеченні динамічних структурних зрушень в сільському господарстві, як основної складової агропромислового комплексу, велика кількість ресурсів, якого використовується як

основна сировина для виробництва на промислових підприємствах.

Кризові явища та політична ситуація в країні зумовили вагомий вплив на діяльність агропромислових підприємств. Кількість сільськогосподарських підприємств в Україні за підсумками 2017р. становила 45558 од., з них найбільше знаходиться в Одеській області - 4813 од., крім цього загальна площа сільськогосподарських угідь становить 19960,2 тис. га, у т.ч. 19267,6 тис. га площа ріллі, з них найбільше знаходиться в Полтавській області - 1376,5 тис. га, що говорить про широке розташування сільського господарства по всій території України [1]. Відповідно, в загальному обсязі ВВП на сільськогосподарську продукцію у 2016р. припадає 11,7%, якщо порівнювати з 2013 роком - 8,8% [6].

Розвиток сільськогосподарських підприємств зумовлюється насамперед розширенням їх діяльності, покращенням якості виготовленої продукції, зниженням витрат, що супроводжується економічним ефектом. Досягти такого ефекту можна лише за наявності коштів у підприємства, основним джерелом яких на підприємстві є прибуток. Максимізація прибутку є вирішальною умовою конкурентоспроможності підприємства, його життєздатності й закріплення позицій на ринку. Зокрема на сільськогосподарських підприємствах необхідно приділяти значну увагу плануванню, отриманню і розподілу прибутку від реалізації продукції.

На величину прибутку впливають різні фактори, зокрема до актуальних зовнішніх факторів можна віднести військово-політичний конфлікт на Сході країни, зростання цін на пальне та добрива, що спричинили підвищення цін на продукцію агропромислового комплексу. Ці фактори сприяють зростанню собівартості продукції промислового призначення на тлі сучасних темпів знецінення національної грошової одиниці. До внутрішніх факторів, на які підприємство може впливати, слід віднести техніко-технологічні відставання та відсутність дієвих управлінських стратегій, зорієнтованих на подолання кризових явищ, оптимізацію обсягів виробництва (кількість та номенклатура продукції), обґрунтування обсягу та

характеристика витрат обігу, чисельності працівників, фонду оплати праці, а також показників ефективності роботи обладнання та працівників тощо [2].

Важливим чинником, що впливає на величину прибутку, є рівень цін. До основних заходів щодо максимізації прибутку агропромислових підприємств віднесемо: вивчення економічних явищ і процесів, що відбуваються на підприємстві; надання їм обґрунтованої оцінки; пошук резервів для підвищення прибутковості; моніторинг за використанням резервів виявлених в ході аналізу. До пріоритетних напрямків підвищення прибутковості агропромислових підприємств ми пропонуємо віднести фактори собівартості, диверсифікації, експансії, інновацій, аналізу і якості (рис. 1).

Відповідно до рис. 1 пріоритетні напрямки підвищення прибутковості було згруповано в 6 груп, кожна з яких знаходиться у взаємозв'язку одна з одною. Фактор собівартості використовується за умови стрімкого зростання витрат на одиницю продукції. Яскравим показником є зростання витрат на 1 грн. виробленої продукції. Фактори диверсифікації застосовуються для розширення діяльності, як у суміжних сегментах, так і у існуючих. Одним із напрямів є зміна структури діяльності, яка здійснюється за умови, якщо прибутковість напрямків діяльності сильно відрізняється, відносні частки ринкових сегментів різні, оцінки покупців різних сегментів різні, можливість завоювання лідерства при концентрації на окремому сегменті. Цей напрям використовують якщо здійснюється досягнення більш високих цін (низьких витрат), ніж у будь-якого конкурента.

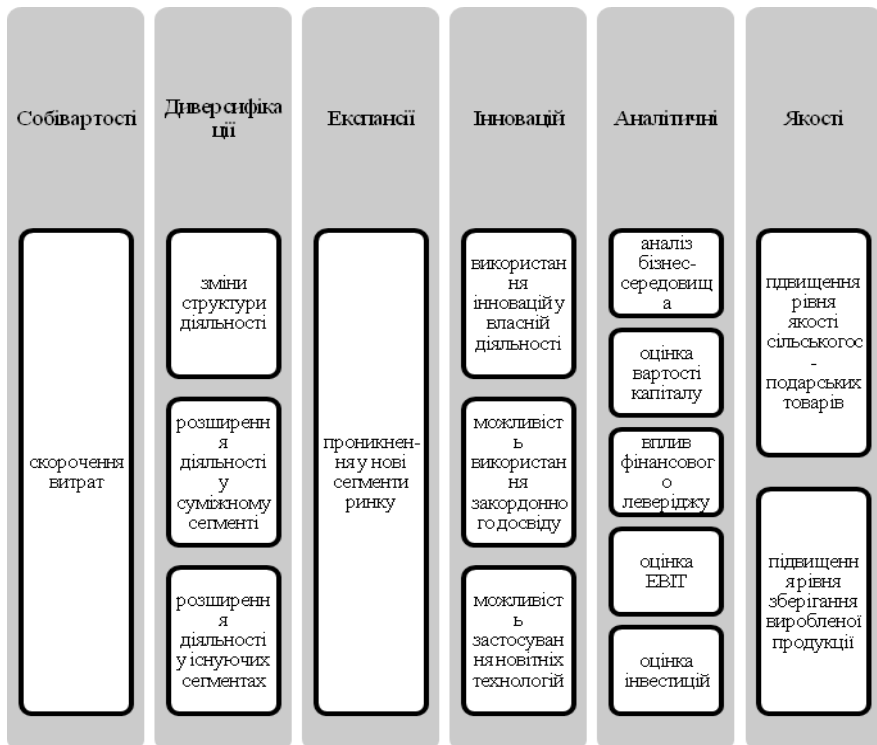

Рис. 1. Напрямки підвищення прибутковості агропромислових підприємств
(авторська розробка)

Фактори експансії застосовують для захоплення (проникнення) нових сегментів ринку. Використовують, коли існує можливість охоплення не лише власних, але й сегментів конкурентів, це можливо за наявності потужностей та резервів.

Інноваційні фактори є найефективнішими шляхами підвищення прибутковості агропромислового підприємства. Розвиток агропромислових підприємств залежить в першу чергу від переходу на інноваційний рівень розвитку в даній сфері (наприклад використання дронів для інспекції посівів, використання автоматизованих систем зрошення, внесення добрив тощо.)

Аналітичні фактори характеризуються аналізом діяльності підприємства та оцінювання вартості капіталу, ґрунтуються на

детальному розрахунку показників прибутковості, що дає підприємству можливість більш точного визначення та порівняння показників. Відповідно, якість пропонованої агропромисловими підприємствами продукції відіграє важливе значення не лише для підприємства, а і для економіки всієї країни. Якість визначається мірою співвідношення товарів, робіт, послуг до умов та вимог стандартів, договорів, контрактів, запитів споживачів.

Отже, для забезпечення прибутковості агропромислових підприємств залежить від застосування комбінованого підходу, що дозволяє враховувати всі аспекти діяльності підприємства та інтереси стейкхолдерів.

Список літературних джерел

1. Державна служба статистики України. Статистична інформація. Сільське, лісове та рибне господарство. Виробництво основних сільськогосподарських культур. - [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://ukrstat.gov.ua/>
2. Добровольська О.В. Резерви підвищення прибутковості підприємства в умовах ринку / О.В. Добровольська, В.О. Терещенко // Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету. Серія : Економіка і менеджмент. - 2015. - Вип. 13. - С. 194-197
3. Збродська О.В. Сучасний стан сільського господарства України / О.В. Збродська, С.В. Шведюк - [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://www.rusnauka.com/29_NIOXXI_2012/Economics/12_118582_doc.htm
4. Лаврук О.В. Мотиваційний механізм управління виробничими витратами сільськогосподарських підприємств / О.В. Лаврук // Економіка АПК. – 2011. – №2. – С. 82
5. Пугачов М.І. Аграрний сектор економіки України в умовах інституційних змін // Економіка АПК. – 2017. - №5 - С. 12-18
6. Росола У.В. Сучасний стан ринку сільськогосподарської продукції / У.В. Росола // Науковий вісник Мукачівського державного університету – 2017. – №6. - С. 46-50